

13.11.23

6-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Держави Стародавнього Сходу: Індія, Китай.

Мета уроку: дати уявлення соціально-економічне, політичне життя, населення, історію утворення держави в Давньому Китаї та Індії, формувати навички визначення загальних закономірностей і особливостей в розвитку стародавніх держав; удосконалювати навички роботи з історичною картою та підручником; засвоїти поняття Хуанхе, Янцзи, Інд, Ганг, касты, варни; виховувати пошану до історії і культури інших народів.

Актуалізація опорних знань.

Гра “Так” чи “Ні”

1. Пророк Мойсей звільнив єврейський народ з єгипетського полону, та водив народ по пустелі 40 років, перш ніж повернутися до Ханаану?
2. Ізраїльсько-Юдейське царство виникло на острові Крит?
3. Давид заснував Іудейське царство?
4. Єврейський народ завоював Єгиптян?
5. Соломон був сином Давида?
6. Давид та Соломон були видатними мореплавцями?

Вивчення нового матеріалу

ІНДІЯ

У давнину Індію називали Ар'явартою – «країною аріїв». Їх племена прийшли на землі Індії з Ірану близько 1500 р. до н.е. Вони вирубували хащі, осушували мочарі, будували іригаційні системи. Так в долині Гангу з'явилися нові міста. Період освоєння аріями Північно-Східної Індії називають Ведійським. Саме тоді було складено священні тексти Вед. Верховними розпорядниками всієї землі були раджі (царі). Вони командували військом, очолювали управління та вважалися охоронцями дхарми.

Дхарма – правила, дотримання яких є передумовою загального порядку.

Найсильнішими з тогочасних держав були Кошала та Магадга. Наприкінці 4 ст. до н.е. владу у Магадзі захопив Чандрагупта Маур'я. За правління його онука – Ашоки – під владою царів Магадги опинилася майже вся Індія. Долину Інду загарбали перські царі.

Ашока (268-231 pp. до н. е.)

- ❖ поділив на п'ять областей
- ❖ призначав великих державних чиновників
- ❖ контролював збирання податків очолював військо
- ❖ був верховним суддею
- ❖ встановив таємне стеження, влаштовував для можновладців іспити: нечесним загрожували роботи в копальнях. Джерелом багатства держави Ашоки були податки, що їх сплачували вільні хлібороби - власники невеликих ділянок землі, а також ремісники, торговці, власники худоби.
- ❖ утвердився буддизм

Соціальний устрій індоарійського суспільства — розподіл на варни (касти) — замкнені групи людей, що розрізняються за своїм положенням в суспільстві. Приналежність до варни передавалася у спадщину.

 Словник:

Варни — замкнуті групи різних за соціальним станом людей, належність до яких визначалася народженням.

Касты — замкнуті групи представників однієї професії, що живуть в одному районі.

Варни

Варни	Походження	Заняття
Брахмани (жерці)	Створені з вуст Брахми	Служать Брахмі, говорять від його імені
Кшатрії (воїни)	Створені з рук Брахми	Захищають державу, управляють нею
Вайш'я (вільні селяни, торговці та інші)	Створені зі стегон Брахми	Займаються землеробством, скотарством, ремеслом, торгівлею
Шудри (слуги)	Створені зі ступень Брахми	Прислужують першим трьом варнам

Недоторкані — не належать до варн, виконують найбруднішу роботу. Спілкуватися з недоторканими заборонялося

Перегляньте відео: https://youtu.be/DG1XNWKQZ2M?si=mGE7BKnTU_4V9Xbb

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

КИТАЙ

Із II тис. до н.е. в Китаї існували окремі царства, які час від часу об'єднувалися в єдину державу, але частіше ворогували між собою.

У III ст. до н.е. наймогутнішим стало царство Цінь. До 221 р. до н.е. під його владою було об'єднано весь Китай. Відтоді почала своє існування єдина загальнокитайська імперія Цінь. Її засновник прийняв титул **Цінь Шихуанді**, тобто «Перший імператор династії Цінь».

ПІД ЧАС РОЗКОПОК МОГИЛИ ІМПЕРАТОРА ЦІНЬ ШІХУАНДІ АРХЕОЛОГИ ЗНАЙШЛИ ЦІЛЕ ГЛИНЯНЕ ВІЙСЬКО З ТРЬОХСОТ ЛУЧНИКІВ І ШЕСТИ ТИСЯЧ ВЕРШНИКІВ ТА ПІХОТИНЦІВ У НАТУРАЛЬНУ ВЕЛИЧИНУ

Його правління відзначилося важливими об'єднувальними реформами. Територія держави була поділена на 36 областей на чолі з намісниками. Імператор сприяв створенню добре розвиненої мережі доріг і каналів. Піддані віднині повинні були користуватися єдиною монетою і мірами ваги, мали єдині закони. Однією з головних реформ стало вироблення єдиної для всього Китаю ієрогліфічної системи письма.

Щоб захистити країну від спустошливих набігів кочовиків, імператор відновив будівництво Великої Китайської стіни, розпочате раніше. Довжина цієї величної споруди, що стала символом Китаю, близько 6350 км, а висота — від 6 до 10 м. Через кожні 2-3 км зводили могутні вежі. По верхів'ю стіни фактично пролягав кам'яний шлях — настільки широкий, що тут легко могли роз'їхатися дві колісниці.

Будівництво велося силами 300-тисячної армії, якій допомагали в'язні, раби і селяни. Багато людей загинуло від виснаження і непосильної праці. Для завершення цього небаченого в історії будівництва знадобилося кілька століть.

Великий Китайський мур

- серія кам'яних та земляних укріплень в північній частині Китаю, збудованих з метою захисту північних кордонів Китайської імперії проти нападів різних кочових племен. Найстаріша частина мурову була збудована ще в п'ятому столітті до н.е. Одна з найбільш відомих частин мурову збудована в 220–206 до н.е. першим імператором Китаю Цинь Ші Хуан-ді.

Усе суспільство Стародавнього Китаю поділялося на стани — ранги. Кожна така група мала певні права й обов'язки. Ранг був спадковим.

На вершині піраміди влади стояв імператор. Уважалося, що він має божественне походження, тому його називали «Сином Неба». Імператорська влада була необмеженою. До вищих щаблів суспільства належали знать, воїни і жерці.

Правитель і його чиновники опікувалися веденням війн, збором податків, станом захисних дамб і зрошувальних систем.

У сільському господарстві основними виробниками залишалися селяни-общинники. Вони сплачували податки й повинні були служити у війську.

Наприкінці I тис. до н.е. на території Китаю поширилося рабство. Рабами, яких можна було впізнати за клеймом на обличчі та стриженою головою, ставали не тільки самі засуджені, а й члени їхніх сімей. Праця невільників використовувалась у різних галузях господарства.

Робота зі схемою (занотуйте)

Перегляньте відео: <https://youtu.be/2o10AcvBros?si=xyLOljDHcX7DyQJZ>

Узагальнення. Систематизація.

«Мікрофон»

- Одне із найдавніших поселень Індії?
- Джерело багатства держави Ашоки?
- Що означають слова варни, касты?
- Хто стояв на чолі китайської держави?
- З якою метою збудовано Великий китайський мур?

Рефлексія

*Скориставшись уявним мікрофоном, доповніть твердження: Раніше я не знав / не знала, що...

Домашнє завдання:

1. Опрацюйте стор. 88-89, опорний конспект.
2. Підготуйте цікаві факти про винаходи давніх індійців, китайців.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!